

Om Enker og deres Børn.

II.

Under Forhandlingerne i Folketinget fik Forslaget da ogsaa, som man kunde vente, den bedste Modtagelse. Alle var enige om, at der burde hjælpes; kun om Maaden og Omfanget af Hjælpen var der delte Meninger. Der faldt dog et Par Ytringer, som ikke bør være uimodsagte. Folketingsmand Klaus Berntsen udtalte en Frygt for, at 1) *Lysten til Selverhverv i mange Tilfælde vilde indsnævres, naar man stillede Enkerne saaledes, at de blot havde at søge til det offentlige*, og at 2) *den private Godgørenhed vilde indskrænkes i samme Grad, som vi henviste al Forsørgelse af Enker og faderløse Børn til det offentlige, til Stat og Kommune*.

Nej! Der er et Lavmaal af Midler, der virker lammende paa al Energi, og mon ikke den Moder, der skal ernære sig og sine 6 Børn ved Rengøringsarbejde eller den anden Moder, der med sine 3 Smaapiger skal leve af de 40 Kr. mdl., som hendes Arbejde kan skaffe, eller den Kvinde, om hvem vi forleden kunde læse i Aviserne, at hun — ved pludseligt Dødsfald — var blevet Aleneforsørger for 9 Børn, hvoraf det yngste var et Spædbarn — mon ikke disse 3 Kvinder, og mon ikke de 2 førømtalte Enker og mange, mange flere er komne ned under det Lavmaal. Lad enhver Husmoder og børneopdragende Kvinde stille sig selv alvorligt overfor dette Spørgsmaal. Langtfra at virke ansøpende virker den yderste Nød lammende og opfordrer til ganske at give Kampen op. — Der er endnu hengaaet for kort Tid til, at man kan have nogen begrundet Mening om, hvordan de nye Alimentationslove virker; man er endnu kun kommet dertil, at man har kunnet se deres Mangler; men alene af det Materiale, der foreligger, — f. Eks. her inde hos os*) — tror jeg tydeligt at kunne se, at den ugifte Barnemoder, der faar sine Barnpenge regelmæssigt udbetalt gennem Kommunen, har mere Lyst og mere Energi til sit Arbejde, er mindre fristet til og mindre udsat for at gaa til Grunde, fordi hun kan arbejde med noget Haab om at kunne ernære sig og sit Barn, og derved vinder hun Respekt for

sig selv. Og det, det nye Forslag til Lov gaar ud paa, er jo kun at ligestille — økonomisk — den fattige Enkes Børn og den ugifte Moders. Hvorfor skulde det virke mere demoraliserende paa Enken end paa den ugifte Moder og den fraseparerede Hustru at have bestemte Midler til sit Barns Underhold.

Og mon virkelig den private Godgørenhed vil indskrænkes, fordi Stat og Kommune indser, at den har Forpligtelser over for de faderløse Børn, der er født i Ægteskab, som den allerede har erkendt sine Forpligtelser overfor de Børn, der er født udenfor Ægteskab. Jeg tror det ikke. Tværtimod. Vedtagelsen af en Lov, som den her foreslaaede, vil kun virke inspirerende paa Godgørenheden, der nu lammes og tynges af en uoverkommelig Opgave, der burde lægges helt andre Steder. Det fremgaar af vor Aarsberetning, at af de 641 Mødre, der i Vinteren 1908—1909 fik nogen Hjælp gennem »Nødlidende Kvinders Kontor« var 205 Enker, altsaa omtrent en Trediedel. »Frederiksberg Hjelpekasse« beretter, at den blandt sine 1761 Ansøgere har haft 311 Enker, der er blevet understøttet med ca. 20,351 Kroner. Ganske vist har Hjelpekassen ogsaa hertil faaet store kommunale Tilskud med det bestemte Formaal at hjælpe Enker. I voksende Erkendelse af, at den Hjælp, ubemidlede Enker skal have til deres faderløse Børn, ikke bør være Fattighjælp, er det mere og mere blevet Skik, at lade »Hjelpekasserne« paatage sig Enkernes Forsorg. I Svendborg Byraad blev det saaledes foreslaaet 12. Januar i Aar, at de fattigunderstøttede Enker overførtes til »Hjelpekassen«. Forslagstilleren oplyser om, at det kan lade sig gøre ved et Tilskud paa 800 Kr. fra Kommunen og siger: »Det vilde være en god og retfærdig Handling at fri de 31 Enker, vi har, fra Fattigvæsenet«. Og det er ikke den eneste Hjelpekasse, hvor lignende Forslag er komne frem og vedtagne. Men at lade Enkenøden afhjælpes af de fri Fattiggasser kan dog kun være en midlertidig Foranstaltning.

At det gøres, er kun et Eksempel mere paa, hvordan Spørgsmaalet breder sig, trænger paa og kræver sin Løsning. Og

*) Nødlidende Kvinders Kontor.